Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
Brașovŭ, piața mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetŭ.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașovŭ și la următórele Birouri de anuncĭurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr.* în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Prețulŭ insercțiunilorŭ: o seriŭ garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe anŭ.

Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Brașovŭ
a administrațiune, piața mare, Têrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. seu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și insercțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 25. Brașovŭ, Joi, 2 (14) Februarie 1895.

Din causa sfintei sĕrbătorĭ de mâne diarulŭ nu va apăré până Vinerĭ séra.

„Concesiunile".

Brașovŭ, 1 Februarie v. 1895

Acuma iese la ivélă cam de ce feliu suntŭ concesiunile, ce le-au făcutŭ ministeriulŭ Banffy Sașilorŭ, ca sĕ-i câștige pentru sine.

Diarulŭ apponyistŭ, „Budapester Tagblatt", aduce ca positivŭ scirea, că noulŭ guvernŭ a făcutŭ concesiunĭ Sașilorŭ și că deja a cassatŭ unŭ ordinŭ însemnatŭ alŭ fostului ministru de instrucțiune conte Csaky, în favórea lorŭ.

Acestŭ ordinŭ datatŭ dela 17 Ianuarie 1891 a fostŭ interdisŭ cumularea oficiului de preotŭ și învĕțătorŭ, reservândŭ ministrului dreptulŭ de a încuviința în casurĭ estraordinare asemenĭ cumulărĭ. Unŭ nou ordinŭ alŭ d-lui Csaky dela 5 Iunie 1894 a repetatŭ interdicerea, cerêndŭ ca până la 1 Septemvre sĕ se organiseze posturĭ de învĕțătorĭ de sine stătătóre la acele scóle, unde preotulŭ e tot-odată și dascălŭ.

Consistoriulŭ bisericei evangelice săsescĭ a remonstratŭ în contra acestei mĕsurĭ, ca neaplicabilă față cu împrejurările din comunele săsescĭ, și a presentatŭ totŭ-odată o listă a posturilorŭ combinate, din care resultă, că în totalŭ suntŭ 19 posturĭ combinate de protopresbiterĭ-învĕțătorĭ și 103 posturĭ de predicatorĭ-învĕțătorĭ. Consistoriulŭ a cerutŭ ca față cu aceste posturĭ sĕ nu se aplice ordinulŭ ministerialŭ amintitŭ și s'a declaratŭ gata ca atuncĭ, când va sistemisa nouĕ posturĭ de aceste combinate sĕ raporteze din casŭ în casŭ pe largŭ ministeriului.

Rugarea de mai susŭ a fostŭ repețită la 12 Octomvre 1894 și cabinetulŭ Banffy a împlinit'o acuma. Elŭ încuviințéză cumularea în casurile arătate, ér însărcinarea de învĕțătorĭ calificațĭ cu agende preoțescĭ o declară de admisibilă. Despre viitórele unificărĭ ale oficiului preoțescŭ și învĕțătorescŭ consistoriulŭ este ținutŭ sĕ facă arătare.

Acésta este concesiunea, ce, după fóia pestană, a făcut'o cabinetulŭ Banffy Sașilorŭ.

Acum ințelegemŭ mai bine cuvintele, ce le a pronunțatŭ președintele comitetului centralŭ alŭ partidei poporale săsescĭ, Dr. Carol Wolff, la adunarea trecută electorală din Sibiiu.

„Declarațiunile ministrului-președinte, — dise elŭ — „nu ne silescŭ la luptă, ci ne facŭ posibilă pacea, pe care o vomŭ ține atâta timpŭ, câtŭ timpŭ ea va fi ținută față cu noi și pe care *putemŭ și trebue sĕ-o esploatămŭ* pentru munca și bunăstarea poporului".

In ce proporțiă stă însĕ prețulŭ, ce-'lŭ dă Banffy pentru pacea temporară, cu marele periculŭ, ce amenință esistența națională a Sașilorŭ pe tótă linia din partea sistemului de guvernare actualŭ?

De întrebarea acésta nu s'a ocupatŭ și nicĭ că s'a pututŭ ocupa conducĕtorulŭ sasŭ, pentru, că în contradicere cu propria sa convingere, privitorŭ la marea responsabilitate ce este legată de lucrarea politică, dênsulŭ a pledatŭ pentru o politică de adĭ pe mâne, din mână în gură. Ea le va aduce Sașilorŭ o pace momentană basată pe grația guvernului. Dér care va fi prețulŭ, ce va trebuì sĕ-'lŭ plătéscă poporulŭ săsescŭ în viitorŭ pentru acéstă pace șubredă?

„In politică", dise d-lŭ Wolff, „nu este permisŭ ca cineva sĕ facă unŭ pasŭ, înainte de a sci, care va fi *alŭ doilea* pasŭ".

Fórte adevĕratŭ. Dér décă Sașii tinerĭ n'au spusŭ, ce sĕ se întêmple, după ce deputații sașĭ ar ieși din partida guvernului, gânditu-s'au óre cei din tabĕra lui Wolff seriosŭ asupra pasului alŭ doilea?

Bine că dicŭ: „décă vorŭ voì în adevĕrŭ sĕ ne ia șcóla, autonomia comunei, atuncĭ toțĭ ca unulŭ ne vomŭ uni în apĕrare; déră a ne lupta *numai pentru ca sĕ ne luptămŭ*, nu este o politică de conservare propriă, ci de sinucidere".

Cum se vorŭ puté însĕ uni Sașii în apĕrare comună, când ei vorŭ fi legațĭ cu mânĭ și cu picióre de partida guvernului? Și óre lupta contra unui sistemŭ, despre care ei înșișĭ recunoscŭ, că póte sĕ le ia în adevĕrŭ încă și șcóla și autonomia comunei, sĕ fiă numai o luptă de paradă?

Insĕ-șĭ resoluțiunile comitetelorŭ săsescĭ vorbeau totŭ numai de „garanții" pentru Sașĭ. Potŭ fi însĕ declarările ministrului-președinte, potŭ fi concesiunile micĭ, ce li-se facŭ, din grația guvernului de adĭ pe mâne asemenĭ garanții?

Tótă lumea a ințelesŭ, că și Sașii voiescŭ garanții tarĭ și durabile pentru asigurarea esistenței lorŭ naționale și de aceea tótă lumea se miră, vĕdêndŭ, că representanții lorŭ caută aceste garanții tocmai la aceia, a cărorŭ politică tinde pe față la desnaționalisarea popórelorŭ nemaghiare.

Voce ruséscă despre tripla alianță.

Foia rusescă „Novosti" scrie într'unulŭ din numerii mai recențĭ următórele:

Pănă acuma împĕratului *Wilhelm* i-se atribuiau intențiunĭ rĕsboinice, dér domnia lui din anii din urmă întăresce totŭ mai multŭ convingerea, că *elŭ doresce sincerŭ pacea*. Impĕratulŭ germanŭ evită cu îngrijire orĭ ce conflictŭ și se nisuesce a slăbi acțiunile necesare, ce le-a luatŭ tripla alianță. Intrégă politica esterióră a lui *Crispi* a fostŭ iubitóre de pace și totŭ acésta este și politica lui *Hohenlohe*.

După-ce pressa apusénă europénă a ventilatŭ érășĭ cu tótă obiectivitatea reînoirea triplei alianțe și **noi** trebue sĕ vorbimŭ despre acésta. Tripla alianță ar fi pututŭ deveni periculósă pentru pacea europénă décă n'ar fi întêmpinatŭ resistență din partea Rusiei și Franciei. După restabilirea contrabalanței necesare însĕ, orĭ ce neliniștire a încetatŭ.

„*Novosti*" se ocupă apoi de declarațiunile fóiei francese „Matin" și dice, că împĕratulŭ, în contradicere cu Bismark, nu numai că vede în pacea înarmată o înfricare față cu alte puterĭ, ci atribue o mare însĕmnătate muncei pacĭnice a tuturorŭ popórelorŭ europene. „Novosti" mai adauge, că pacea de acum este grozavŭ de costisitóre pentru popóre, apoi dă espresiă dorinței, ca intențiunile de pace sĕ se manifesteze și în fapte, și jertfele, carĭ s'au adusŭ de dragulŭ rĕsboiului, sĕ fiă scărite. Numai sub astfelŭ de condițiunĭ se póte vorbi seriosŭ despre conlucrarea pacĭnică a tuturorŭ popórelorŭ.

Durerile și dorințele Sêrbilorŭ.

Din nou se cértă în Serbia diarele asupra faptului: óre care partidŭ pórtă vina, că Austro-Ungaria a ocupatŭ *Bosnia și Herțegovina*. Diarulŭ „*Novosti*" scrie despre aceste certe următórele:

Indată ce se aruncă diarele sêrbescĭ asupra acestei teme nefericite, atuncĭ nu mai esistă pardonŭ, de-órece în fine reiese, că tóte partidele sêrbescĭ pórtă asemenea vină la faptulŭ, că Austro-Ungaria și-a măritŭ puterea pe contulŭ țĕrilorŭ sêrbescĭ. Durere, conducĕtorii partidelorŭ sêrbescĭ nu potŭ, seu mai bine *nu vréu se înțelégă, că Serbia*, care astădĭ e bântuită de o luptă neîmpăcată și nefolositóre de partidŭ, *nu póte sĕ fiă centrulŭ unificatorŭ alŭ semințiilorŭ sêrbescĭ*. Și acesta e unŭ adevĕrŭ, care nu mai trebue repețitŭ și doveditŭ

Rușii din Ungaria.

Unŭ corespondentŭ vienesŭ alŭ diarului rusescŭ „*Mosk Vedomosti*" vorbindŭ despre *starea tristă a Rușilorŭ din Ungaria* dice între altele:

Maghiarii au luatŭ Rușilorŭ din Ungaria totulŭ: șcóla, biserica, libertatea

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(Reproducerea oprită.)

Din anii 1848—49.

Memorii, de ***Vasilie Moldovanŭ.***

17) (Urmare).

In direcțiunea în care stam cu fața, mi-am pusŭ pașiĭ în mișcare; în întunecime m'am isbitŭ de-unŭ gardŭ de nuiele, am trecutŭ fără sgomotŭ peste elŭ, și alŭ doilea obiectŭ de care m'am lovitŭ, era unŭ carŭ... Unŭ carŭ! și la acestŭ carŭ prinsŭ unŭ bou în jugŭ... Am pipăitŭ carulŭ, în elŭ erau patru sacĭ. Ca unŭ fulgerŭ trecŭ prin capulŭ meu resonarea, că décă la acestŭ carŭ s'a prinsŭ unŭ bou, se va prinde și celalaltŭ, și de sigurŭ, că va eși de-aicĭ. Apoi..... ducă-mĕ unde mĕ va duce, numai sĕ scapŭ din loculŭ acesta.

Hotărîrea a fostŭ gata. M'am aruncatŭ în carŭ, m'am aședatŭ între sacĭ, am trasŭ fênulŭ și țolulŭ peste mine și m'am sgulitŭ după putință. In acéstă stare critică, m'a fostŭ cam părăsitŭ frica, așteptam sĕ vĕdŭ carulŭ pusŭ în mișcare, seu sĕ audŭ din vr'o parte vr'unŭ cuvêntŭ. Dér nimicŭ din tóte aceste, decâtŭ boulŭ prinsŭ făcea câte-o mișcare, și atuncĭ se clătina și carulŭ.

Intr'unŭ târdiu audŭ o voce muerescă dicêndŭ:

— Da ce facĭ, Ioane de nu mai pornescĭ?

— Da d-ta nu audĭ, ce-i dincolo la părintele? Óre duce-me-voiu? fŭ respunsulŭ.

— Cum sĕ nu mergĭ, pentru Dumnedeu! Dece cătane pe capulŭ nostru, și nu avemŭ o mână de fărină, că și ierĭ totŭ cu împrumutulŭ i-am ținutŭ.

Ei bine, cugetam, carulŭ totușĭ va porni....

După aceea am simțitŭ o smîncitură, din care am conchisŭ, că s'a prinsŭ și celalaltŭ bou la carŭ. Am auditŭ chiar strigêndŭ la boi, și carulŭ a pornitŭ. Dér totŭ atuncĭ am auditŭ érășĭ vocea femeiască dicêndŭ:

— Tu te ducĭ și straița ai uitat'o; na și pune-o în carŭ.

Mersulŭ carului érășĭ a încetatŭ, și badea Ionŭ a vîrîtŭ straița cu merindea chiar la capulŭ meu între sacĭ, apoi carulŭ s'a pusŭ în mișcare.

Era desŭ de diminéță. Omulŭ meu mâna carulŭ cu boii cătră móră, fără a afla lungŭ timpŭ, că cine-va se mișcă între saciĭ din carŭ. Abia eșirămŭ la drumŭ din satŭ, când omulŭ opresce carulŭ și întrébă, că cum de cutezŭ sĕ mĕ ducŭ eu la móră, unde suntŭ ómenĭ de totŭ feliulŭ, și bunĭ și rĕi.

— Vréu sĕ scapŭ din ghiarĕle cătanelorŭ, Ioane. Trebue s'o dau încătrova, sĕ-mĭ mântuescŭ viața.

— Rĕu facĭ, de gândescĭ așa, îmĭ rĕspunse. Uite, domnișorule, încă nu s'a făcutŭ diuă, străjile s'au liniștitŭ, afurisitele de cătane dormŭ acum, du-te, întórce-te cum vei puté la casa părintelui și ascunde-te unde-va prin șură, orĭ prin grajdŭ. Eu gândescŭ, că totŭ va fi mai bine.

Am statŭ puținŭ și am rumegatŭ vorbele binevoitorului meu, apoi m'am scoborîtŭ din carŭ. Pe furișŭ, tîrându-mĕ pe sub gardurĭ și pe sub strésinele caselorŭ liniștite, m'am reîntorsŭ érășĭ la casa părintéscă, refugiându-mĕ într'o cămăruță între hâmbarele cu grâu. Diminéța m'am ascunsŭ în podulŭ șurei, unde am statŭ până în noptea de 9 Septemvre.

In dilele de 8 și 9 Septemvre terórea domnea în satŭ. Miliția începŭ sĕ-șĭ piardă cumpĕtulŭ, făcea escese peste escese, și fiăcare momentŭ, ce-lŭ treceam, mi-se părea o vecĭniciă. La casa frate-meu umblau spionĭ după spionĭ, comisarĭ după comisarĭ de-ai Ungurilorŭ, sperândŭ că-mĭ vorŭ da de urmă și că vorŭ pune mâna pe mine, ca sĕ mĕ ducă la Vașarheiu pentru a-mĭ face sfîrșitulŭ.

Dér Dumnedeu m'a apăratŭ, până am pututŭ scăpa pe altă cale.

XIV Fuga la Blașiu. Adunarea din 16 Septemvre.

In 10 Septemvre diminéța am făcutŭ unŭ planŭ de fugă travestită. Socrulŭ fratelui meu a pusŭ fênŭ în cărutulŭ lui, și eu ascundêndu-mĕ sub fênŭ, cărutulŭ a plecatŭ sub pretextulŭ, că fênulŭ e destinatŭ pentru vêndare. Ast-felŭ neobservatŭ de nimenea am ajunsŭ în 10 Septemvre nóptea la Blașiu, unde erau adunațĭ Românii din tóte părțile, atâtŭ poporŭ, câtŭ și inteligință, dér mai alesŭ tinerimea, căcĭ

conscienții, limba, li-au demoralisatŭ preoțimea, inteligența și în fine și poporulŭ. Europenii n'au luatŭ față cu indigenii din America astfelŭ de mĕsurĭ, ca și carĭ le iau Maghiarii față cu Rușii din Ungaria.

Frații noștri. Rușii ungurenĭ, suntŭ despărțițĭ de noi, și peste totŭ de lumea din afară. Suntŭ încungiurațĭ de unŭ murŭ chinezŭ și îngropațĭ de vii în patria lorŭ. Lumea din afară a încetatŭ de multŭ a și cugeta la aceste cadavre vii. Ingropătorii séu părcălabii lorŭ, Maghiarii, nicĭ nu se mai îngrijescŭ sĕ cadă o radă viie de lumină în acestŭ imperiu alŭ morțilorŭ, nu se mai temŭ de nicĭ o vorbă adevĕrată despre starea faptică a Rușilorŭ din Ungaria. Lumea esternă, credŭ ei, nu le mai dă atențiune și înaintea ómenilorŭ lorŭ se mândrescŭ cu aceea, câtŭ de îngrabă au isprăvit'o cu Rușii din Ungaria!

SCIRILE ȘILEI.

1 (13) Ianuarie.

Advocațĭ românĭ ca apĕrătorĭ ai Slovacilorŭ. Scimŭ, că cu ocasiunea unei representațiunĭ teatrale slovace, ce se dase în Breznobánya, mai mulțĭ Slovacĭ au fostŭ trașĭ în cercetare, pe cuvêntŭ, că ar fi inscenatŭ cu acea ocasiune „demonstrațiunĭ anti-patriotice". Fóia slovacă „Narodnie Noviny" spune, că la procesulŭ, ce va urma în causa acésta, vorŭ figura ca apĕrătorĭ *mai mulțĭ advocațĭ românĭ și Slovacĭ.* Intre Românĭ, fóia slovacă numĕră pe d-nii advocațĭ *Dr. Fodorŭ*, *Dr. Triponŭ*, *Dr. Ilea* și *Dr. Silviu Moldovanŭ.*

—o—

Procesulŭ părintelui Lucaciu, ce era sĕ se pertracteze din nou în 15 l. c. la tribunalulŭ din Sătmarŭ, s'a amânatŭ — cum spune „Dreptatea" — pe timpŭ nedeterminatŭ din causa morbului părintelui Lucaciu. S'a raportatŭ oficiosŭ din partea inspectorului închisorii de statŭ, că morbulŭ face imposibilă transportare bolnavului. In legătură cu acésta „Dreptatea" mai spune, că apĕrătorulŭ părintelui Lucaciu, d-lŭ C. Brediceanu, a fostŭ la Seghedinŭ, ca sĕ se consulte cu clientulŭ sĕu, dér i-a refusatŭ licența sub cuvêntŭ, că părintele Lucaciu e bolnavŭ și la bolnavĭ nu-i permisŭ a admite alte visite, decâtŭ pe consângenĭ, orĭ medicĭ. In urma acésta d-lŭ Brediceanu a adresatŭ ministrului de justiția o petiția pentru a se delătura acéstă piedecă a apĕrărei.

—o—

Deputațiĭ săsescĭ *Filtsch*, *Kaiser* și *Zay*, în ințelegere cu comitetele cercurilorŭ electoralŭ din Țéra Bârsei au convocatŭ pe 15 l. c. (Vinerĭ) pe toțĭ alegĕtorii sașĭ la o adunare în Brașovŭ. Obiectulŭ adunărei va fi: discusiune asupra situațiunei politice actuale și completarea comitetelorŭ cercurilorŭ electorale.

—o—

Dimisia unui fișpanŭ. Atâtŭ fóia națională săsescă din locŭ, câtŭ și foile din Budapesta aducŭ scirea, că fișpanulŭ comitatului Brașovŭ, d-lŭ *Mihailŭ de Maurer*, îșĭ va da dimisia.

—o—

Unŭ învĕțătorŭ netrebnicŭ. Fóia unguréscă „*Délmagyarországi Közlöny*" publică unŭ estrasŭ din o epistolă, ce i-a trimis'o învĕțătorulŭ „românŭ" din comuna Bogoltinŭ, comitatulŭ Caraș-Severinŭ. Acestŭ învĕțătorŭ scrie următórele: „Când în anulŭ trecutŭ am venitŭ în Bogoltinŭ, n'am aflatŭ în școlă nicĭ o carte unguréscă, din care causă am fostŭ silitŭ a procura vre-o câte va, începêndŭ astfelŭ a propune limba maghiară. Pentru acésta purcedere a mea nu am audịtŭ în poporŭ nicĭ o plângere, ci din contră mulțĭ dịceau, că cunóscerea limbei maghiare va fi spre binele copiilorŭ și le va fi spre folosŭ, când vorŭ fi solidațĭ. Comuna Bogoltinŭ de cincĭ anĭ de dịle nu a avutŭ preotŭ, din care causă episcopulŭ gr. or. din Caransebeșŭ a chirotonitŭ la anulŭ nou pe unŭ tînĕrŭ de 20 anĭ, care a absolvatŭ ca elevŭ ordinarŭ numai 2 cursurĭ, ér cursulŭ alŭ 3-lea l'a făcutŭ pe cale privată. La audụlŭ acestei veștĭ m'am bucuratŭ fórte multŭ, pentru-că cugetam, că împreună cu noulŭ preotŭ vomŭ lucra pentru fericirea poporului pe calea pacinică, dér, durere, m'am înșelatŭ în acésta așteptare, pentru-că de-odată audŭ, că poporulŭ cârtește în contra ABC-ului maghiarŭ. Numai atuncĭ am sciutŭ, că noulŭ preotŭ e contrarulŭ limbei maghiare, când printr'o epistolă scrisă în terminĭ obraznicĭ îmĭ dă de scire, că fóia bisericéscă „Fóia Diecesană", ce i-o cerusem spre cetire, numai atuncĭ îmĭ va da-o, décă nu va mai audi pe băieții de școlă salutândŭ cu „*jó napot*". — Noi cunóscemŭ pe părintele din Bogoltinŭ, d-lŭ Grozăvescu, — dịce „Dreptatea" — și scimŭ, că la institutulŭ teologicŭ din Caransebeșŭ a fostŭ unulŭ dintre cei mai bunĭ și mai moralĭ elevĭ. De aceea nu mai gratula îi putemŭ pentru „acusele", ce i-le aduce acelŭ învĕțătorŭ, care de sigurŭ voesce a se insinua inspectorului pentru a căpĕta unŭ osŭ de rosŭ. Nu scimŭ, décă suntŭ orĭ nu adevĕrate cele comunicate de numita fóiă maghiară. Décă însĕ lucrulŭ în adevĕrŭ așa este, atuncĭ trebue sĕ constatămŭ, că uscăturile ni s'au mai sporitŭ cu unŭ rĕtăcitŭ, care fără cruțare numai alungatŭ trebue sĕ fiă din sanctuarulŭ școlei românescĭ.

—o—

Ambasadorŭ rusescŭ la Viena. Ḑiarele aducŭ scirea, că numirea prințului *Lobanov* de ambasadorŭ în Viena, se póte considera cu faptă împlinită.

—o—

Coróne eterne. Din incidentulŭ reposării D-nei *Maria Ilie Savu*, născută G. Eremia din Săcele, D-lŭ comersantŭ *Neculae G. Eremia* a trimisŭ subsemnatului comitetŭ parochialŭ, în loculŭ unei coróne peritóre, 5 fl. dreptŭ contribuire pentru o coróna neperitóre la „fundațiunea iubițilorŭ rĕposațĭ" în folosulŭ scolarilorŭ românĭ sĕracĭ. Achitândŭ pe acéstă cale suma primită, arătămŭ, că s'a adaogatŭ la numita fundațiune. Brașovŭ, 30 Ianuarie 1895 Comitetulŭ parochialŭ.

—o—

Principele bulgarŭ abdịce. „*Românulŭ*" din Bucurescĭ aduce scirea, — ce dịce, că o primesce dela ministrulŭ plenipotențiarŭ alŭ unei marĭ puterĭ — că principele Bulgariei Ferdinandŭ va abdịce la tronŭ.

—o—

Preotulŭ Kneipp — profesorŭ de universitate Intre preotulŭ Kneipp și guvernulŭ cantonului Freiburg (Elveția) s'au începutŭ pertractărĭ, carĭ au de scopŭ chemarea lui la universitatea de acolo, ca profesorŭ de patologiă și terapiă. Kneipp va organisa, ca decanŭ, facultatea medicinală — se dịce într'unŭ dịarŭ vienesŭ — și banii de lipsă pentru acésta se vorŭ aduna pe cale de loteriă. Până acuma e hotărîtŭ, ca facultatea sĕ se deschidă la Pascĭ.

—o—

Bucuriă în familia Țarului. Din Petersburg se telegrafiază, că în familia Țarului se așteptă o bucuriă îndoită. Atâtŭ Țarewna tînĕră, câtŭ și cea vĕduvă suntŭ în stare binecuvêntată.

—o—

Mobilisare în Turcia. Din Constantinopolŭ se scrie, că cea mai mare parte a reservei armatei otomane *este mobilisată.* Mobilisarea acésta a datŭ ansă la mai multe combinațiunĭ. Se dịce, că Rusia a postatŭ armate de alungulŭ frontierei turcescĭ; mai departe, că în *Monastirŭ* suntŭ la ordinea dịlei rĕscóiele; în fine se susține, că causa mobilisărei reservei otomane suntŭ scirile neliniștitóre, ce vinŭ din Macedonia.

—o—

Mișcărĭ socialiste. Din Halas se anunță că socialiștii intenționară în 11 l. c. a arangia o adunare poporală. Cu tóte că autoritățile denegară învoirea lorŭ, după amêdịĭ se adună o mare mulțime de ómenĭ, care însĕ în fine fŭ împrăsciată de poliția. In Dobriținŭ ținură socialiștii alaltăerĭ o mare adunare, în care mai mulțĭ oratorĭ vorbiră fórte aspru contra partidei poporale, care, după cum dịcŭ ei, lucră în potriva intereselorŭ poporului muncitorŭ.

—o—

La petrecerea Reuniunei femeilorŭ române din locŭ. Ni se comunică, că mâne, Joi, la 4 óre, va fi a doua probă de „Romana" și „Lancier" în sala Hotelului Centralŭ.

—o—

Prelegere publică. După cum aflămŭ, la începutulŭ lunei viitóre va ține în Brașovŭ Dr. med. L. Wintermitz, posesorulŭ unui institutŭ de cură cu apă din Austria de susŭ, o prelegere despre „Modulŭ de cură alŭ lui Kneipp". La timpulŭ sĕu vomŭ publica date mai detailate.

O întêmplare înfiorătóre.

Órda de josŭ, 11 Februarie n. 1895.

On. D-le Redactorŭ! Unŭ casŭ înfiorătorŭ s'a întêmplatŭ Marțĭ în 5 Februarie st. n. pe hotarulŭ comunei Stragea, cerculŭ Vințului de josŭ.

In dịua numită o furtună grozavă a bântuitŭ tóte ținuturile de pe aicĭ; patru țĕrance române din comuna Berghinŭ, cu numele *Ana Câmpeanŭ*, *Salomia Goția*, *Maria Rodeanŭ și Ana Vințianŭ* în acea dị, mergêndŭ către casă din Alba-Julia, unde au fostŭ la têrgulŭ de sĕptĕmână, pe hotarulŭ Străgii le-a apucatŭ furtuna cea grozavă așa, că sermanele femei nu au fostŭ în stare a merge mai departe, ci *au cădutŭ la pămêntŭ, unde le-a acoperitŭ zăpada.*

Mai târdịu totŭ pe-acolo au trecutŭ doi Sașĭ din Berghinŭ, pe carĭ nenorocitele femei i-au cunoscutŭ, s'au rugatŭ de ei plângêndŭ, sĕ nu le lase acolo, căcĭ acolo pierŭ; décă însĕ nu vréu séu nu le potŭ duce acasă, i-au rugatŭ, ca celŭ puținŭ sosindŭ în satŭ, sĕ spună bărbațilorŭ lorŭ sĕ vină după ele, căcĭ cădêndŭ în zăpadă nu mai potŭ merge.

Acești doi Sașĭ, cu numele Iohan Luister, de profesiune călțunarŭ, și Iohan Hauptkorn, au mersŭ mai departe ér ajungêndŭ în satŭ, s'au culcatŭ liniștițĭ, fără de a-le păsa, că patru suflete se prăpădescŭ în câmpŭ.

In *diminéța următóre* (6. l. c.) *eșindŭ primăria comunală din Berghinŭ cu sătenii ca sĕ curețe drumulŭ de zăpadă*, **au aflatŭ tóte patru femeile înghețate și mórte.**

Douĕ dintre ele s'au aflatŭ ședêndŭ, una culcată la pămêntŭ cu mâna sub capŭ, ér Anna Vințianu, care a fostŭ mai tinĕră între ele și care a fostŭ în stare binecuvêntată, după tăvăliturile aflate în zăpadă, se presupune, că s'a chinuitŭ mai multŭ, avêndŭ de-a espira din ea douĕ suflete.

După nenorocitele femei au rĕmasŭ preste totŭ *9 orfanĭ*, carĭ în tótă viéța lorŭ vorŭ blăstĕma pe acești tiranĭ, din a cărorŭ rĕutate diavolică șĭ-au pierdutŭ viéța aceste femei.

Așa e pretinia streinului. Românii îi vorŭ ține minte.

Vĕ rogŭ, stimate D-le Redactorŭ, sĕ binevoițĭ a da locŭ acestorŭ rêndurĭ în prețuita „Gazeta Transilvaniei", ca sĕ pótă vedé și cunósce onor. publicŭ cetitorŭ la ce pĕcate grozave póte duce răutatea streinului.

Vedetta.

Familiile nobile române.

A apărutŭ partea a doua din opulŭ **Date istorice privitóre la familiile nobile române**, culese de *I. Cav. de Pușcariu* și publicate sub auspiciile Asociațiunei transilvane pentru lit. rom. și cult. pop. românŭ. Sibiiu, Tipograf. archidiecesană 1895. Prețulŭ tomului II 4 fl. (8 Lei). Ambele tomurĭ laolaltă 5 fl. (10 Lei).

în 16 Septemvre avea sĕ fiă o mare adunare.

In 14 Septemvre era adunată la Blașiu o mare massă de Românĭ, însĕ de astădată înarmată cu lăncĭ, puscĭ și alte arme. Dela Orlatŭ venise o cétă de 500 inșĭ la Blașiu, avêndŭ fiă-care arme, cum ș'a pututŭ câștiga. Asemenea și din alte părțĭ locuite de Românĭ veniau cu sutele, dér mai alesŭ tinerimea, fiă-care presimțindŭ, că se apropie o înfricoșată furtună. Erau în jurulŭ Blașiului peste 2000 de ómenĭ. Venise la acéstă adunare și Avramŭ *Iancu* dela Vidra cu muntenii sĕi, carĭ aveau ținută marțială, erau bine armațĭ și bine disciplinațĭ. Nu lipsia nicĭ miliția, care era pe partea Românilorŭ și în fruntea căreia sta comandantulŭ de batalionŭ majorulŭ *Clococeanu*, omŭ de caracterŭ vitezŭ. Adunarea acésta ținŭ dela 16—25 Septemvre 1848, și în ea s'au luatŭ mai multe hotărîrĭ în urma jafurilorŭ, bătjocurilorŭ și uciderilorŭ făftuite de Ungurĭ față de poporulŭ românŭ încă pacinicŭ. Aicĭ s'a hotărîtŭ înc'odată, că poporulŭ românŭ *nu vré sĕ recunóscă uniunea Transilvaniei cu Ungaria*; *nu recunósce ministerulŭ ungurescŭ* formatŭ pe basa acestei uniunĭ; că națiunea română vré sĕ fiă supusă directŭ numai Majestății Sale împĕratului și sub ministeriulŭ împĕrătescŭ; *cere, ca Majestatea sa sĕ deschidă câtŭ mai în grabă adunarea națională generală*, și sĕ *confirmeze comitetulŭ naționalŭ* alesŭ în adunarea din Maiu; *sĕ se deschidă dieta Transilvaniei* compusă din deputații celorŭ trei națiunĭ din Transilvania; proclamă constituțiunea împĕrătéscă austriacă, care sĕ aibă putere și pentru Transilvania și, în fine, cere unŭ guvernŭ provisoriu pentru Transilvania compusŭ din membrii românĭ, germanĭ și ungurĭ, aleșĭ după proporțiunea sufletelorŭ fiă-cărei dintre numitele trei națiunĭ, care guvernŭ sĕ administreze trebile țĕrii până la alegerea unui guvernŭ permanentŭ.

La adunarea acésta a luatŭ parte, ca comisarŭ ministerialŭ gubernialŭ, baronulŭ Nicolau *Vay*, care la începutŭ se purta în modŭ provocătorŭ, dér vĕdêndŭ, că Românii n'au gustulŭ și voința de-a se supune orbesce mandatelorŭ sale, o mai slăbi din córdă, ba invită chiar adunarea, ca sĕ-șĭ descopere dorințele și gravaminele, pe carĭ elŭ le va aduce la cunoscința tronului.

În 25 Septemvre veniră din Sibiiu Simionŭ *Bărnuțiu*, A. Tr. *Laurianŭ* și Alexandru Papiu *Ilarianŭ*, însoțițĭ de locotenentulŭ *Novacŭ* dela Orlatŭ. Totŭ atuncĭ sosì în Blașiu și advocatulŭ Florianŭ *Micașiu*, care după o robie de 5 lunĭ a scăpatŭ din captivitatea Sĕcuilorŭ din Mureș-Oșorhei. Aicea s'a alesŭ și unŭ comitetŭ, care a primitŭ numele de „comitetŭ de pacificațiune" în persónele lui: A. Tr. *Laurianŭ*, Simionŭ *Bărnuțiu*, Nic. *Bălășescŭ*, Florianŭ *Micașiu*, T. *Cipariu* și Ioanŭ *Branŭ*, care s'a confirmatŭ de către comanda generală ces. reg. în 16 Octomvre, tocmai cândŭ s'a ținutŭ la Agyagfalva adunarea națională a Sĕcuilorŭ. Mai departe s'a luatŭ hotărîrea, de-a se înarma poporulŭ românŭ din marele principatŭ alŭ Transilvaniei, adecă toțĭ locuitorii românĭ, carĭ suntŭ în stare de-a purta arme. Pentru-ca acésta sĕ se pótă face mai cu înlesnire și după unŭ sistemŭ óre-care, s'au instituitŭ *15 legiunĭ* mai marĭ și mai micĭ; în fruntea fiă-cărei legiunĭ va sta câte-unŭ *prefectŭ* și *vice-prefectŭ*; o legiune se va împărți în cete mai marĭ, numite *batalióne*, în fruntea cărora va sta unŭ *tribunŭ* și unŭ *vice-tribunŭ*; fiă-care batalionŭ se va împărți în 10 *centurii*, séu *companii*, în fruntea cărora vorŭ sta câte-unŭ *centurionŭ* și *vice-centurionŭ*. Pentru acéstă massă de ómenĭ, comitetulŭ românŭ amintitŭ mai susŭ, a cerutŭ dela generalulŭ Puchner arme, munițiune, și oficirĭ ces. reg., carĭ sĕ figureze ca instructorĭ și conducĕtorĭ pentru fiă-care legiune, și carĭ sĕ ințelégă limba poporului.

In urma adunării dela Blașiu a sositŭ în 18 Septemvre pe la 8—9 óre diminéța unŭ călărețŭ trimisŭ din Dicio-St.-Mărtinŭ la Chirileu cu o epistolă adresată comisiunii de recrutare, care epistolă președintele comisarŭ Gáll Miklos (vice-șpanulŭ) a predat'o și celorlalțĭ membrii, carĭ sĕ aflau în casa parochială; uitându-se înspăimântațĭ unii la alții, avisară numai decâtŭ pe comandantulŭ militarŭ, care în urma acesteia a datŭ ordinŭ, ca miliția sĕ plece. S'au bătutŭ dobele și, spre mai marea bucuriă și mângăiere a poporului, Chirileulŭ a fostŭ deșertatŭ de miliția.

Eu m'am reîntorsŭ la casa părintéscă a cincea dị după adunare și, fără multă socotélă am începutŭ sĕ-mĭ organisezŭ legiu-

In acestŭ opŭ voluminosŭ, care conține 416 pag. form. mare 4⁰, se află înșirate în *ordine alfabetică* numele a vre-o 5000 de familii nobile române, arătându-se în specialŭ pentru fiă-care familiă anulŭ, când a primitŭ diploma nobilitară, dela cine a primit'o, carĭ suntŭ emblemele nobilitare ale cutărei familii, unde și câțĭ urmașĭ se mai află adĭ din acele familii etc. etc. Pentru unele familii se află și date biografice mai amĕnunțite. Intru câtŭ partea acésta a opului stă în legătură cu partea primă, autorulŭ n'a întrelăsatŭ de-a adauge câte-o notă după numele fiă-cărei familii, citândŭ loculŭ din partea I a opului, unde mai e vorba despre acea familiă.

Opulŭ, care din partea autorului a reclamatŭ multă muncă și paciință, e de-o valóre istorică necontestabilă.

In precuvêntare, care încă cuprinde notițe istorice și literare fórte de interesŭ, autorulŭ constată, că deși a făcutŭ apelŭ nu numai în generalŭ către tóte familiile nobile române, ci și către organele corporațiunilorŭ nóstre de tótă categoria spre a-i comunica datele, ce-i mai lipsiau, totușĭ dintre familii numai fórte puține au rĕspunsŭ la acestŭ apelŭ, ér dintre organele nóstre bisericescĭ singura escepțiune laudabilă a făcut'o Escelența Sa actualulŭ Metropolitŭ alŭ Blașiului, *Dr. Victorŭ Mihalyi*, care a împărtășitŭ autorului unele date până acum încă nedescoperite și fórte interesante despre mai multe famiii române din ținutulŭ Hațegului. Apoi prin mijlocirea P. S. Sale D-lui Episcopŭ *Ionŭ Mețianu* dela Aradŭ 'i s'a comunicatŭ celŭ puținŭ conscripțiunea alegĕtorilorŭ nobilĭ din comitatulŭ Aradului, ceea ce nicăirĭ în alte comitate nu s'a făcutŭ. Alte comunicate autorului nu 'i s'au datŭ. „Dér mai cu sémă", dice autorulŭ, „rĕmâne neesplicabilă împregiurarea, că sub-despărțĕmintele Asociațiunei, cu tóte provocările direcțiunei lorŭ centrale, n'au datŭ până acum nicĭ unŭ sĕmnŭ de activitate pentru îndeplinirea opului, ce iese sub auspiciile numitei Asociațiunĭ".

In astfelŭ de împrejurărĭ nu e mirare, că partea a doua a opului, despre care vorbimŭ aci, deși e îndoitŭ mai bogată, ca partea întâiu, totușĭ, după cum crede autorulŭ, abia jumĕtate din familiile nobile române vorŭ fi înregistrate aci, ba și din acestea la multe lipsescŭ datele recerute, în deosebĭ lipsesce istoriculŭ familiei, citarea diplomelorŭ, deducțiunile și tabelele genealogice etc., lipsescŭ apoi conscripțiunile nobililorŭ alegĕtorĭ mai din tóte comitatele, carĭ cu câtŭ suntŭ mai vechĭ, cu atâtŭ suntŭ de valóre istorică mai mare.

De aceea autorulŭ face unŭ *nou apelŭ, nu numai către tóte organele corporațiunilorŭ nóstre, ci și către singuraticele familii nobile române*, rugându-le, ca sĕ trimită la adresa Asociațiunei transilvane în Sibiiu datele, carĭ mai lipsescŭ, precum si rectificările de lipsă la cele tipărite până acum. Aceste date, înșirate în ordine alfabetică, se vorŭ aduna și tipări în suplimente deosebite, carĭ vorŭ forma partea III-a a opului, în care se vorŭ afla publicate diplomele *per extensum*.

---

nea a III alŭ cărei prefectŭ eram eu. Legiunea mea se întindea dela Murĕșiu pe Têrnava mică în susŭ, până unde suntŭ Românĭ, și în josŭ până la Jidveiu și Căpâlna. Mĭ-am numitŭ de vice-prefectŭ pe Florianŭ *Lăscudeanŭ* din Cucerdea, de tribunĭ pe Iosifŭ *Tămașiu*, ginerele preotului din St.-Mărghita, Iacobŭ *Olteanŭ* din *Vaideiu*, Alexandru *Popŭ* din St.-Paulŭ, Petru *Bonta* (teologŭ) din Șeușia. Apoi în tóte satele mi-am numitŭ centurionĭ (căpitanĭ), totŭ la a decea casă mĭ-am numitŭ câte-unŭ corporalŭ. După aceste am pusŭ tóte îngrijirile și n'am crutatŭ nicĭ o jertfă, ca sĕ-mĭ provĕdŭ legiunea cu arme. Pentru unii s'au făuritŭ lăncĭ, pentru alții am procuratŭ puscĭ și pistóle, dér munițiune nu prea aveamŭ. Mi-am câștigatŭ din St.-Paulŭ pe-unŭ anumitŭ *Vícu*, fostŭ militarŭ încă pe timpulŭ 'cândŭ feciorii se prindeau cu funia pentru óste. Dreptŭ dobă aveamŭ o mierță (felderă), care se bătea cu două lemne. In tóte dilele îmĭ scoteam la esercițiu armata astfelŭ constituită.

(Va urma.)

Cestiunea națională în Senatulŭ românŭ.

Discursulŭ dlui **D. A. Sturdza** *ținutŭ în ședința dela 10 (22) Dec. 1894.*

Vinŭ acum la *situațiunea esternă, la posițiunea politică a regatului.*

Guvernulŭ ne spune, că relațiunile nóstre cu străinătatea suntŭ bune, și acéstă bunătate consistă, după guvernŭ, în respectarea cu sfințenie a datoriilorŭ nóstre internaționale. Acésta privesce datoriile nóstre; căcĭ cum respectă alții interesele nóstre, despre aceea nicĭ nu póte fi vorba. Și este fórte naturalŭ. Eu nu mĕ potŭ supĕra de cele ce face guvernulŭ în acéstă privință, pentru-că nu potŭ cere dela unŭ omŭ, decâtŭ ceea ce póte da. Nu potŭ cere dela unŭ omŭ sĕ aibă altŭ simțĕmentŭ, decâtŭ acela în care a crescutŭ. Dér ca Românŭ și ca cetățenŭ sunt revoltatŭ, că interesele nóstre se potŭ nesocoti, cum le nesocotesçe guvernulŭ.

Politica guvernului, după mine, se resumă în puține cuvinte: închinăciune în drépta, închinăciune în stânga, închinăciune la toțĭ; fiăcăruia sĕ-i facă după placŭ. Drepturile țĕrii, interesele țĕrii, viitorulŭ țĕrii, despre acestea nicĭ vorbă nu póte fi.

Caracteristicŭ pentru acésta, și dovadă pentru acesta este, că pentru guvernŭ nu esistă cestiune națională. Dér, fiind-că cestiunea națională totŭ esistă orĭ câtŭ ar denega guvernulŭ acestŭ lucru, resultă pentru guvernŭ o situațiune încurcată, care îl silesce sĕ se învĕlue în mantia duplicității, care-lŭ împinge când înainte, când înapoi, într'o continuă șovăire.

D-lŭ ministru alŭ domeniilorŭ, P. P. Carpŭ: Așa facŭ toțĭ fanarioții. (Rîsete.)

D-lŭ D. Sturdza: Și d-vóstrĕ, representanții patentațĭ ai fanariotismului, nu putețĭ face de altfelŭ, fiind-că suntețĭ, după dicĕtórea populară, învechițĭ în dilele rele. Puteți rîde. Ceea ce importă este: ca țéra sĕ scie, că rîdeți de interesele ei cele mai sfinte.

D-lŭ ministru alŭ cultelorŭ și instrucțiunei publice, Tache Ionescu: Așa rîdĭ și d-ta de ceea ce facŭ eu.

D-lŭ D. Sturdza: Eu n'am rîsŭ nicĭ-odată de ceea ce facĭ d-ta. Eu mĕ întristezŭ de ceea ce faceți d-vóstrĕ, pentru-că nu potŭ rîde de suferințele și durerile țĕrii. Nu avețĭ sentimentulŭ datoriei și alŭ devotamentului pentru țéră.

Pentru guvernŭ desființarea a trei milióne de Românĭ nu privesce pe regatulŭ românŭ, ci privesce numai pe Maghiarĭ.

Pentru guvernŭ, noi, din regatŭ, avemŭ numai dreptulŭ sĕ simpatisămŭ cu Românii din Ungaria în modŭ platonicŭ, cum simpatiséză Anglia pentru Bulgarĭ și Armenĭ; ba și mai puținŭ, căcĭ Anglia scrie celŭ puținŭ din când în când note, când maltratările devinŭ prea crude. Guvernulŭ vré ca noi sĕ tăcemŭ, îngropândŭ sub acéstă tăcere cestiunea națională. Vorba onoratului primarŭ alŭ capitalei: *„sĕ simțimŭ în fundulŭ inimei, dér sĕ nu vorbimŭ nicĭ-odată"*, este devisa acestei politicĭ, nebulósă în aparență, dér conscientă de țelulu, ce urmăresce.

Așĭ dori sĕ sciu cum se póte afirma mai tare iredentismul, decâtŭ a făcutŭ unulŭ din susținĕtorii cei mai importanțĭ ai guvernului?! In fața țĕrei, aci, smeu, leu paraleu, sĕ se crédă că suntemŭ cei mai aprinșĭ naționaliștĭ, ér la momentulŭ când eștĭ vĕdutŭ sĕ fi cu capulŭ pe tipsie, érășĭ după o dicĕtóre bine cunoscută.

Miniștrii se miră de ce s'a ridicatŭ cestiunea Transilvaniei, cum o numescŭ d-lorŭ, și atuncĭ când se vorbesce de cestiunea națională, pare că-i picĭ cu céră ferbinte.

Miniștrii se miră de ce s'a ridicatŭ acéstă cestiune, și mĕ céirtă pe mine de modulŭ cum am trata'o. Certarea d-lorŭ îmĭ e indiferentă, după cum și cele ce dicŭ eu despre cestiunea națională le suntŭ indiferente.

Dér noi numimŭ cu țéra întrégă cestiunea națională astfelŭ, nu fiind-că este vorba, ca noi sĕ luămŭ Transilvania, ci pentru-că prin desnaționalisarea și maghiarisarea a unei a treia părțĭ a națiunei române, se resfrânge cestiunea de resistență și de esistență și asupra regatului nostru românŭ.

D-lŭ Alexandru Lahovari dicea în anulŭ trecutŭ: „Ințelegețĭ cât de mare a fost „mirarea mea, când am vĕdutŭ, că nu nu„numai se ridică cestiunea Românilorŭ din „Transilvania, dér că s'a tratatŭ încă în „modulŭ cum s'a tratatŭ". Dér în ce modŭ trebuia tratată, acésta nu ni-a spus'o și nu póte sĕ ne spună, acésta nu ne-a spus'o și nu póte sĕ ne spună, căcĭ d sa nu vrea sĕ o tratămŭ de locŭ. Idealulŭ d-sale este sĕ tăcemŭ și sĕ ajungemŭ la o așa împietrire a inimei, încâtŭ sĕ dicemŭ cu sânge rece: puținŭ ne pasă. Nu e vorba, d-lŭ ministru se învoesce ca sĕ dicemŭ cu glasŭ domolŭ: ceea ce facŭ Maghiarii nu este frumosŭ, nu este umanŭ; dér atâtŭ și mai multŭ nu. Pentru restŭ, sĕ lăsămŭ pe Maghiarĭ în pace, căcĭ acelŭ restŭ, adecă maghiarisarea, nu ne privesce pe noi.

Ne avêndŭ sentimente naționale, nicĭ cestiune națională nu esistă. Că acéstă cestiune este o cestiune politică de întêiulŭ rangŭ pentru națiunea nóstră, acésta guvernulŭ nu o póte pricepe.

Dovadă este, că d-lŭ Lahovari se miră și acum ca și mai înainte, că esistă o cestiune națională. D-sa și astădĭ ne vorbesce de Românii din Ungaria ca și cum ar fi vorba de nenorocirile Hotentoților din Africa, séu a Coreanilorŭ din Asia. Nu simte, nu pricepe, nu e cuprinsŭ de marea și radicala deosebire între apăsarea de care sufĕrŭ cei streinĭ de némulŭ nostru și apăsarea sub care gemŭ cei de unŭ sânge cu noi.

D-lŭ Alexandru Lahovary a adăogatŭ, pentru a accentua și mai bine modulŭ seu de a vedé: „că acéstă cestiune este unŭ *„incidentŭ iritantŭ, asupra căruia nu trebue sĕ „insistămŭ, căcĭ e vorba numai în trăsurĭ ge„nerale* de sistemulŭ guvernului unguresc „de a căuta sĕ desnaționaliseze pe Românii din „Transilvania." Se póte, că cestiunea națională sĕ irite pe guvernŭ; dér pentru țéra întrégă, desnaționalisarea Românilorŭ din Ungaria, adecă prefacerea lorŭ din Românĭ în Maghiarĭ, e unŭ lucru îngrijitorŭ, și care conține în sine pericole necalculabile pentru esistența regatului nostru. Modulŭ cum d-lŭ Lahovari tratéză acéstă cestiune, revoltă însĕ simțul onestŭ al orĭ cărui cetățenŭ consciințiosŭ și devotatŭ țerii și némului lui. Politica d-lui ministru de esterne în acéstă mare cestiune e reprobată de toțĭ Românii și aprobată numai de Maghiarĭ.

Apoi de ce avemŭ în România unŭ guvernŭ naționalŭ? Ca sĕ fiă desaprobatŭ de noi și aprobatŭ numai de acei, carĭ vorŭ sĕ desființeze némulŭ românescŭ?

Fiind-că cestiunea națională esistă, și fiind-că esistența ei e palpabilă, ér guvernulŭ se silesce sĕ nu o vadă și sĕ nu audă despre dênsa, de aceea guvernulŭ se agitéză într'o continuă contradicțiune, care-lŭ împinge într'o duplicitate uriciósă către tótă lumea, duplicitate către noi din țéră, către Românii din Ungaria și chiar către Maghiarĭ, către carĭ nu se potŭ ține de angagiamentele luate.

Lucrulŭ nu e greu de doveditŭ.

D-lŭ Alexandru Lahovari ne dicea în anulŭ trecutŭ: „Acéstă luptă, cu tótă buna „nóstră voință, cu tótă dorința și interesulŭ „ce-'lŭ avemŭ sĕ păstrămŭ, sĕ mărimŭ chiar „relațiunile de bună vecinătate cu monar„chia Austro-Ungară, nu póte sĕ nu aibă „în inimile și în spiritele Românilorŭ de „acì unŭ rĕsunetŭ destulŭ de puternicŭ, destulŭ de durerosŭ." Alăturațĭ a este cuvinte de acele ce am citatŭ, acum sunt câte-va momente, și vețĭ fi lovițĭ de marea contradicțiune în cele rostite de ministru într'una și aceeașĭ cuvêntare. Dér sĕ esaminămŭ ultima asertiune. Va sĕ dică: décă cestiunea acésta este așa de însemnată, încâtŭ ea nu póte sĕ nu producă unŭ rĕsunetŭ fórte puternicŭ, fórte durerosŭ în inimile nóstre, ore atuncĭ nu este o cestiune vitală, o cestiune națională, și așa fiindŭ, putemŭ noi sĕ o scótemŭ dela ordinea dilei? Nu e ea ardentă? Ne putemŭ óre despărți de ea, până nu va fi resolvată în interesulŭ și în favórea poporului românŭ?

(Va urma.)

Dare de sémă și mulțămită publică.

Brașovŭ, 30 Ian. st. v. 1895.

Cu ocasiunea „ședinței festive" a societății de lectură „Ioanŭ Popasu" a studenților dela șcólele medii române gr. or. din Brașovŭ, ținută la 22 Ianuarie st. v., au binevoitŭ a contribui:

D-na vĕd. Andrei Popovicĭ, Elena Stănescu, Sofia Stănescu *câte 5 fl.*; Maria Belu, G. B. Popŭ *câte 3 fl.*; E. Săbădeanŭ, D-na N. Popea, Sterie Stinghe, Chicombanŭ, Carolina Teclu, D-na Poteca, N. Platoșŭ, N. Bidu, I. Burduloiu, N. Ciurcu, D. Cordescu *câte 2 fl.*; D-na Spuderca 1 fl. 50 cr.

A. Dușoiu, I. Ganea, D. Radocea, Ec. Popovicĭ, D. Lupanŭ, N. Avrigeanŭ, N. Bârsanŭ, O. Bidu, G. Bellissimus, D-na V. Voina, N. Garoiu, Ec. Pușcariu, D-na Damianŭ, N. Negușŭ, N. Bogdanŭ, V. Șotropa, Alex. Moldovanŭ, Ios. Moldovanŭ, d-ra Mica Stinghe, B. Popovicĭ, I. Aronŭ, N. Bărbuceanŭ, A. Eremia, Dr. D. Popŭ, D. Jarca, L. Nastasi, N. Banciu, Dr. A. Mureșianu, P. Nemeșŭ, P. Danŭ, L. Maximilianŭ, I. Socaciu, E. Wagner, M. Zănescu, V. Goldișŭ, M. Branisce, M. Russu, P. Zănescu, Nic. Popovicĭ, I. Barițŭ, D-na N. Popovicĭ, I. Lengeru, I. Purcărea, N. Petra-Petrescu, G. Chelarŭ, Gr. Maiorŭ, Căpitanŭ Visoina, N. Colibanŭ, M. Popea, Dr. Saftu, Dr. I. Blaga, Căp. Biju, S. Laslo, D. Făgărășanŭ, V. Voina, V. Bologa, N. Mocanŭ, Toma Bârsanŭ, I. B. Boiu, I. Bunea, Arseniu Vlaicu — *câte 1 fl.*

V. Glodariu, D. Hegyesi câte 60 cr.; E. Rusu, V. Lacea, D-na I. Petricŭ, H. Petricŭ, I. Petricŭ, N. Spuderca, C. Colibanŭ, E. Scurtu, N. Coleșa, D. Dimitriu, Z. Ciurcu, Preșmereanŭ, I. Cipu, E. Navrea, P. Popŭ, N. Popovicĭ, N. Puiu, M. Jiga, E. Jarca, N. Flușthureanŭ, N. Preșmereanŭ, E Bogdanŭ, Ardeleanŭ, N. Bancila, V. Popovicĭ, N. Strĕvoiu, N. Strĕvoiu jun, G. Popŭ, Șerbanŭ, H. Stănescu, G. Navrea, D-na Bologa, Dragoșŭ, M. Ilasevicĭ, I. Taflanŭ, I. Bidu, P. Dima, I. Panțu, I. Dușoiu, D. Eremias, I. Popea, D-șóra N. N., B. Puiu, Alex. Suciu — câte 50 cr.; R. Orghidanŭ, I. Aronŭ, E. G. Preșmereanŭ, câte 40 cr.; M. Popovicĭ 35 cr.; N. Perșinarŭ, R. Zĕrnoveanŭ, N. Stinghe, N. Popŭ, N. Furnică, Ș. Barchina câte 30 cr.

Din afară amŭ primitŭ dela D-lŭ Demetriu Moldovanŭ protopresb. în Sighișóra 1 fl.

Afară de acésta a mai incursŭ suma de 12 fl., 5 cr. dela tinerimea studiósă dela șcólele medii rom. din locŭ. Cu totulŭ au incursŭ *144 fl. 10. cr.* v. a.

Tuturorŭ acestorŭ P. T. Dómne, Domnișóre și Domnĭ esprimămŭ, în numele societății de lectură, pe acéstă cale, cea mai profundă a nóstră mulțămită.

Președinte:	Secretarŭ:
I. Baptistŭ Boiu,	*Mariu Sturdza*,
profesor u,	Cl. VIII gimnasială.

Cassarŭ:
Adrianŭ Cristea,
Cl. III com.

Scirĭ telegrafice.

Budapesta, 13 Februarie. Oposițiunea din camera magnaților va ține sĕptĕmâna viitóre, înainte de desbaterea proiectelorŭ de lege bisericescĭ, o conferență spre a lua posițiă față cu modificările puse în perspectivă de guvernŭ.

Arco, 13 Febr. Starea sănĕtății archiducelui Albrecht s'a amelioratŭ.

Parisŭ, 13 Febr. Maiestatea Sa Franciscŭ Iosifŭ a adresatŭ președintelui Republicei o telegramă, în care-i mulțumesce pentru bineventare din incidentulŭ sosirei Sale în Francia, dicêndŭ, că Maiestățile Lorŭ au venitŭ érășĭ în Francia cu multă plăcere. In fine asigură monarchulŭ pe președintele de înalta Sa stimă și sinceră amiciție.

DIVERSE.

Constatarea morții. Unŭ mijlocŭ sigurŭ și simplu pentru a constata înainte de îmormêntare, décă suntemŭ în fața morții, orĭ avemŭ numai unŭ casŭ de leșinŭ, este următorulŭ: Se apropie o lumînare aprinsă de vêrfulŭ degetelorŭ picióreloŭ séu ale mânilorŭ, și lăsămŭ sĕ ardă timpŭ de unŭ minutŭ pielea pe o întindere de o jumĕtate centimetru. Décă bĕșicuța, ce se desvoltă în urma acestei operațiunĭ, se sparge cu o pocnitură sécă și câte odată cu atâta putere, încâtŭ lumînarea se stinge, atuncĭ sĕ fimŭ sigurĭ, că avemŭ a face cu unŭ cadavru. Acestŭ fenomenŭ apare numai la cadavre, și decĭ cadavrulŭ se póte îngropa fără témă. Acestŭ procedeu, inventatŭ de Martinez, este de totŭ simplu, ușorŭ de esecutatŭ și dă siguranța, că nu este casŭ de mórte aparentă.

Proprietarŭ: **Dr Aurel Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursulŭ pieței Brașovŭ.

Din 13 Februarie 1895.

Banconote rom.	Cump. 9.76	Vênd. 9.78
Argint român.	Cump. 9.70	Vênd. 9.75
Napoleon-d'orĭ	Cump. 9.82	Vênd. 9.85
Galbenĭ	Cump. 5.85	Vênd. 5.90
Ruble rusescĭ	Cump. 132.—	Vênd. —.—
Mărcĭ germane	Cump. 60.20	Vênd. —.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vênd. 101.75
Lire turcescĭ	Cump. 11.15	Vênd. —.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Februarie 1895.

Renta ung. de aurŭ 4% . . .	124.75
Renta de coróne ung. 4% . .	99.25
Impr. căil. fer. ung. în aurŭ 4½% .	127 75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	103.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	125.65
Bonurĭ rurale ungare	98.10
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.25
Imprum. ung. cu premii	162.75
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	151.25
Renta de hârtie austr.	101.35
Renta de argint austr.	101.40
Renta de aur austr.	126.35
Losurĭ din 1860	160.25
Acții de-ale Băncei ung. de credit. .	501.50
Acții de ale Băncei austro-ungară .	1108.—
Acții de-le Băncei austr. de credit.	414.—
Napoleondorĭ	9.84½
Mărcĭ imp. ger.	60.75
London (lire sterlinge).	124.45
Rente de coróne austr.	100 85

Dr. pharmaciae Carol Schuster.

Odeur de Nou, celŭ mai plăcut mirosŭ de bradŭ, curăță aerulŭ din odaie și întăresce organele de respirațiune, celŭ mai alinătorŭ remediu pentru bolnavĭ și inevitabil pentru odăile copiilorŭ.

Syrup și pastille de Nou, oferă escelente servițiĭ **pentru tuse,** pentru **regușeală,** și pentru afecțiunĭ **catarale** ale organelorŭ de respirațiune.

Lanolin Creame, cel mai bun remediu, pentru fineța și albirea mânilor.

Depoulŭ generalŭ la farmacia în Têrgulŭ grâului.

592,6—14

E. Mansberger

ceasornicar

Brașovŭ, strada Porți Nr. 32.

Recomandă **depositulŭ** seu bine asortatŭ de **ceasornice de buzunar din Helveția,** precumŭ și tóte felurile de **ceasornice** de **părete, pandule,** ceasornice **deșteptătóre,** etc.

Cu prețurĭ ieftine și garanță reală.

Reparaturĭ

se efectuéză consciințios, prompt și ieftin.

Nr. 603 6—12.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TANSILVANIEI"

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ. . . . . 3 fl. —
Pe șése lunĭ. . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ. . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei lunĭ. . . . . 10 fr.
Pe șése lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ. . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ. . . . . 2 fl. —
Pe șése lunĭ . . . . 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anŭ. . . . . 8 francĭ.
Pe șése lunĭ . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin **mandate poștale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei."

AVISŬ.

Am onóre a aduce la cunoscința on. public din Brașovŭ și din afară, că **am asortatŭ unŭ**

MARE MAGAZIN de PESCE

atâtŭ SERATŬ câtŭ și PRÓSPET,

Têrgulŭ Inului Nr. 30, casele d-lui A. Mureșianu.

Precum: **Moranŭ, Crapŭ, Cigă, Șalău, Lacherdă** (Lapard), etc. Asemenea **ICRE negre și roșii,** moi și tescuite; câtŭ și **MĂSLINE,** care le vêndŭ **cu prețurile cele mai ieftine.**

Vêndarea numai en gros.

Invitŭ cu tótă stima pe P. T. publicŭ, a visita magazinul meu și a me încuragia cu plăcutele comande, căcĭ va remâné satisfăcutŭ în tótă privința.

Cu stimă:

NICOLAE GHIGHINITZA

BRAȘOV, Têrgulŭ Inului Nr. 30.

2—5

Invitare la abonamentŭ!

Cu 1 Ianuarie 1895 se începe unŭ nou abonamentŭ

la

„VATRA"

fóiă ilustrată pentru familiĭ.

„VATRA" îndeplinindŭ tóte condițiunile cerute unei foi ilustrate pentru familiĭ, fiind redactată cu multă îngrijire de uniĭ din cei mai apretiațĭ scriitorĭ românĭ, avênd totŭ-déuna unŭ sumarŭ bogatŭ, variatŭ și instructiv, pe lângă o sumă considerabilă de ilustrațiunĭ splendidŭ reușite, **dintre carĭ o mare parte originale,** referitóre atât la istoria némului românescŭ, câtŭ și la artele, industria și evenimentele însemnate de actualitate din țéră și pe unde locuescŭ Românĭ; **este cea mai rĕspândită revistă ilustrată și ocupă I-ulŭ locŭ în literatura beletristică română.**

„VATRA," apare de 2 orĭ pe lună, în fascicule întregĭ, de câte 4 colĭ marĭ 4°, tipărite luxosŭ pe hârtie extra-velină.

Pentru Austro-Ungaria:

Costulŭ abonamentului pe unŭ anŭ este . . . fl. 12
„ „ „ ½ „ „ . . . „ 6

Cei ce dorescŭ a se abona, suntŭ rugațĭ sĕ binevoiéscă a trimite costulŭ abonamentului, prin **mandatŭ poștalŭ** la **librăria editóre, C. Sfetea, Bucurescĭ,** *căcĭ „Vatra" nu se trimite de câtŭ celorŭ carĭ plătesc abonamentul înainte.*

Colecțiĭ din anulŭ I. alŭ „Vetrii" se mai găsescŭ *broșate* cu 12 fl., luxos *legate* cu 13 fl., ér' numai scórțele cu fl. 1.50.

600,7—30

Sosirea și plecarea trenurilorŭ în Brașovŭ.

Sosirea trenurilorŭ în Brașovŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne: 8 óre diminéța.
Trenulŭ accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 10 óre 25 minute séra.
Tr. exp. Românŭ: 5 óre 07 m. diminéța.

2. Dela Bucurescĭ la Brașovŭ:

Trenulŭ accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 7 óre 1 minute séra.
Trenulŭ accel.: 10 óre 37 minute séra.
Tr. expr. Românŭ: 10 óre 19 m. séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Brașovŭ.

Trenulŭ mixtŭ: 7 óre 36 min. diminéța.
Trenulŭ mixtŭ: 1 óră 44 min. după am'
Trenulŭ mixtŭ: 0 óre 00 min. séra.

Dela Brașovŭ la Ch.-Oșorheiu.

Trenulŭ de persóne: 3 óre 10 după am.
Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 50 minute dimin.
Trenulŭ mixtŭ: 4 óre 50 min. dimin.

Plecarea trenurilorŭ din Braș.

1. Dela Brașovŭ la Pesta

Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 8 min. diminéța.
Trenulŭ accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenulŭ de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. expr. Român: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ accel.: 4 óre 59 minute dimin.
Trenulŭ mixtŭ: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenulŭ accel.: 2 óre 19 min. după am.
Tr. expr. Românŭ: 5 óre 14 m. dimin.

3. Dela Brașovŭ la Zĕrnescĭ:

Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 35 min. diminéța.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 0 óre 00 min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașovŭ.

Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 19 min. dimin.
Trenulŭ de persóne: 1 óră 51 m. d. am.
Trenulŭ mixtŭ: 7 óre 20 min. séra.

Anunciurĭ
(inserțiuni și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administrațiunĭ. În casulŭ publicăriĭ unuĭ anunciu mai mult de odată se face scădĕmêntŭ, care cresce cu câtŭ publicarea se face maĭ de multe-orĭ.

Administrațiunea
„GAZETEI TRANSILVANIEI."

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu și în tutungeria I. Gross.